

Ләмберәнән «Призыв» газетасына Түбән Янашәһәрдә яшәгән Зәйтүнә Инятулла кызы Хайрова-Богдановадан Ләмберә районы Щербакново татар авылы халкына һәм беренче чиратта Айрат Мангутовка зур рәхмәтләрен белдергән хат килеп тошә. Хатта болай диелгән.

«...После смерти моей мамы, Усмановой Алии Атауловны, уроженки деревни Щербакново, мне захотелось побывать в местах, где родились, но не успели вырасти восемь детей моего деда, Усмано́ва Атауллы Шарифку́лловича, раскулаченного в 1930 году и приговоренного к пяти годам лишения свободы с конфискацией имущества. Их всех выслали из родных мест. Моя мама ни разу так и не побывала в Щербакново, а вот я решила поехать туда». Щербакка килгәч, Зәйтүнә Инәтулла кызы Хайрова кая һәм кемгә морәжәгать итәргә белмичә, урамда күргән яшь егеткә килү сәбәбен әйтә һәм кавымы кешеләре турында белгән тарихи фактларны сораштыра башлый. Ул Айрат Мангутов була. Ана бар белгән гаилә тарихын сойләп бирә туган тамырларына кайткан якташ Зәйтүнә ханым. Айрат Мангутов болай итә: Зәйтүнә ханымны Щербак авылы олы яшьтәге элекке укытучы янына алып килә һәм авылдагы Усмановлар гаиләсе турында сораштыра. Кызганычка каршы, Зәйтүнә апанын бабасы турындагы тарихи фактларнын күбесен исенә тошерә алмый авыл олысы. Шулай, Айраттан Щербактагы Усмановлар тамырлары турында нинди булса да хәбәр таба алса, шалтыратуы турында ышаныч алып, кире Түбәншәһәргә юл тотта З.И.Хайрова. Әйтеп китәргә кирәк, Зәйтүнә Инятулла кызы Хайрова-Богданова француз теле укытучысы, ә кызы Франциядә яшәп туристик бизнес белән шогыльләнә. Ә туган тамырлары туфрагына оныгы Тимур белән аяк баса. Бик төплә һәм булдыклы булып чыга Айрат Мангутов. Ул туган ягы кешеләренән язмышына битараф булмый. Щербак халкы, бу очракта Усмановлар турында, материаллар эзли башлый. һәм ышандырган сүзенә тугры булып, элекке ерак еллар турында, Щербакново, Пензятка, Свербейкада булган хәлләр турында Каюм Джамалетдин улы Надеевнын «Истәлекләрем» («Мои воспоминания») дигән китапны жибәрә. Шул истәлектәге Ариков, Равилов, Муртазин, Юскаев һәм башка таныш фамилияләрне искә ала Зәйтүнә ханым һәм анын туганнары. Барысы да үткән 2017 елда булган хәлләр турында сүз иде. Әле 2018 ел бара - футбол Чемпионаты елы.

«... И вот 2018-й год. Чемпионат мира по футболу, - дип дөвам ителә хат.- В нашем Нижней Новгороде, ранее закрытом для иностранцев, побывали граждане многих стран. Центральная улица была полна ярких красок, песен, рукопожатий, объятий. С моим внуком Тимуром я побывала на трех матчах. На одном из них – в Саранске. Не зная города, я позвонила Айрату с просьбой помочь нам. Он встретил нас на въезде в

Щербаково, куда мы сначала отправились. Нас очень приветливо приняли в доме Рината Мангутова: с перемячами, пирогами, другим угощением и чаем. Долго беседовали с радушными хозяевами, а фирменный рецепт Галии Исмаиловны - теста для перемячей, теперь есть и у наших родственников в Нижнем Новгороде. Поблагодарив за угощение, мы поехали в Пензятку, на родину моего отца Инятуллы Айнетдиновича Хайрова. После матча мы предполагали вернуться в Нижний Новгород, но нас оставили ночевать в Саранске. Уезжали мы утром, унося с собой самые теплые воспоминания об этих отзывчивых, замечательных людях и очень красивом городе Саранск, а также о местах, где родились наши родители. О тех временах есть две замечательные книги: Олега Васильевича Волкова «Погружение во тьму» и Гузели Шамилевы Яхиной «Зулейха открывает глаза».

Менә шундый хатлар яза якташларыбыз. Тагы, Айрат Мангутов, Зәйтүнә апа чакыруы буенча, Түбән Янашәһәрдә кунакта була. Зур һәм матур шәһәр белән таныша Айратыбыз һәм тарихның ачы елларында туган Щербаково авылыннан бу якларга күченеп китәргә мәжбүр булган якташлары язмышы турында мәгълумат алып кайта.

Н.Хәлил